

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

PORADY DLA SPADKODAWCY

I. RODZAJE DZIEDZICZENIA

Warto pamiętać, że wyróżniamy dwa rodzaje dziedziczenia: ustawowe (w przypadku braku testamentu) i testamentowe (w przypadku, gdy sporządzony jest testament).

Należy rozważyć sporządzenie testamentu, gdy np. chcemy zmienić ustawowy porządek dziedziczenia (osobę spadkobiercy, przypadający jej udział spadkowy) bądź gdy chcemy zostawić zapisy lub polecenia (np. wskazać jak chcemy zostać pochowani bądź gdy naszą wolą jest, aby jakiś składnik majątku przypadł określonej osobie).

1. JAK SPORZĄDZIĆ TESTAMENT?

Testament możemy sporządzić własnoręcznie lub u notariusza.

W przypadku samodzielnego sporządzenia testamentu należy pamiętać o ważnych zasadach:

1. całość musi zostać napisana własnoręcznie przez spadkodawcę (jeżeli w jakiegokolwiek części testament będzie napisany np. na komputerze, to będzie nieważny)
2. pod treścią spadkodawca składa własnoręczny podpis (najbezpieczniej: czytelnie imię i nazwisko)
3. testament powinien zawierać datę jego sporządzenia (brak daty nie zawsze pozbawi testament ważności, jednakże zdecydowanie bezpieczniej jest o dacie pamiętać i ją wpisać)
4. testament nie może być pisany wspólnie z drugą osobą np. małżonkiem

II. CO DZIEJE SIĘ Z NASZYM KONTEM BANKOWYM PO ŚMIERCI?

1. Po naszej śmierci pełnomocnictwa do naszego konta wygasają.
2. Wypłata środków z rachunku bankowego następuje na rzecz spadkobierców, którzy przedstawią postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub poświadczenie dziedziczenia. W przypadku kilku spadkobierców niezbędne jest przedłożenie postanowienia o dziale spadku.
3. W przypadku śmierci posiadacza rachunku, bank zobowiązany jest wypłacić **kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku**
 - Bank jest zobowiązany wypłacić zwrot powyższych kosztów do wysokości salda rachunku. Wypłata ta następuje na rzecz osoby, która przedstawiła rachunki potwierdzające wysokość kosztów poniesionych przez nią w związku z pogrzebem.

- Wysokość wypłaty nie może jednak przekraczać kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku. Trzeba podkreślić, że nie ma tutaj znaczenia, czy osoba wnosząca o zwrot kosztów pogrzebu jest spadkobiercą zmarłego.
 - Wypłacona kwota nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku. Ocena, które koszty są zgodne ze zwyczajami należy do banku, jednak nie może on odmówić kosztów: wystawienia nagrobka, trumny, miejsca pochówku, odzieży dla zmarłego, uroczystości pogrzebowej i stosownych zawiadomień. Jak wspominaliśmy, bank jest zobowiązany wypłacić zwrot powyższych kosztów do wysokości salda rachunku. Bank nie ma prawa wypłacić więcej niż suma środków na rachunku, nawet jeśli zmarły posiadacz miał prawo do korzystania z kredytu odnawialnego, gdyż obciążałoby to spadkobierców posiadacza. Koszty te nie mogą jednak być pokryte z rachunku wspólnego.
 - Bank obowiązany jest również wypłacić kwotę równą wpłatom na rachunki dokonanych przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.
4. Możemy polecić bankowi wypłatę **naszym najbliższym wypłatę środków zgromadzonych na koncie lub lokacie**. Środki te nie będą częścią spadku (**dyspozycja wkładem na wypadek śmierci**).
- dyspozycja może być złożona jedynie na rzecz osób wskazanych w prawie bankowym, tj. możemy polecić wypłatę środków: Małżonkowi, Wstępnym (dzieciom, wnukom itd.), Zstępnym (rodzicom, dziadkom itd.), Rodzeństwu;
 - dyspozycja wkładem na wypadek śmierci może być w każdym czasie przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana na piśmie;
 - suma wypłat na podstawie dyspozycji nie może być jednak wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku;
 - w przypadku gdy łączna suma dyspozycji przekracza dozwolony limit, dyspozycja wydana później ma pierwszeństwo przed dyspozycją wydaną wcześniej;
 - kwoty wypłacone na podstawie dyspozycji posiadacza nie wchodzi do spadku po nim. Osoby, którym wypłacono kwoty przekraczające limit opisany powyżej zobowiązane są do ich zwrotu spadkobiercom posiadacza, gdyż tylko kwoty do dozwolonego limitu są wyłączone ze spadku po posiadaczu rachunku.

III. RACHUNKI UŚPIONE

1. zgodnie z prawem bankowym (zmiana wprowadzona ustawą o tzw. rachunkach uśpionych) umowa rachunku bankowego, którego posiadaczem jest osoba fizyczna, niezawarta w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, **będzie ulegać rozwiązaniu z dniem śmierci posiadacza rachunku** albo z **upływem 10 lat od dnia wydania przez posiadacza rachunku ostatniej dyspozycji dotyczącej tego rachunku**, chyba że umowa rachunku

oszczędnościowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej została zawarta na oznaczony dłuższy niż 10 lat;

2. Dyspozycją o której mowa powyżej jest postanowienie umowne przewidujące, w razie braku wypowiedzenia, odnowienie umowy rachunku bankowego zawartej na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat. Jeżeli na skutek odnowienia umowa wiązałaby dłużej niż 10 lat od jej zawarcia, warunkiem odnowienia jest wydanie przez posiadacza rachunku takiej dyspozycji. Brak dyspozycji skutkuje wygaśnięciem umowy;
3. Na co najmniej 6 miesięcy przed upływem okresu 10 lat od dnia wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej rachunku, bank jest obowiązany poinformować posiadacza rachunku bankowego o skutkach upływu tego okresu;
4. Z upływem 5 lat od dnia wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej rachunku, którego posiadaczem jest osoba fizyczna, niezawartej w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, bank jest obowiązany wystąpić do ministra właściwego do spraw informatyzacji o udostępnienie danych z rejestru PESEL umożliwiających ustalenie, czy posiadacz rachunku żyje. W przypadku gdy umowa przewiduje prowadzenie więcej niż jednego rachunku, termin ten liczy się od dnia wydania ostatniej dyspozycji dotyczącej tych rachunków.
5. Z upływem 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy rachunku bankowego zawartej na czas oznaczony, w razie braku wcześniejszej dyspozycji wypłaty środków pieniężnych, bank jest obowiązany wystąpić do ministra właściwego do spraw informatyzacji o udostępnienie danych z rejestru PESEL umożliwiających ustalenie, czy posiadacz rachunku żyje.

IV. CENTRALNA INFORMACJA O RACHUNKACH

W celu realizacji obowiązków związanych z poszukiwaniem przez klientów banków tzw. rachunków uśpionych utworzono Centralną informację o rachunkach, która umożliwia dostęp do informacji o rachunkach w każdym banku i SKOK-u. Dzięki Centralnej informacji istnieje możliwość otrzymania informacji w jednym miejscu – w placówce instytucji, w której zdecydujemy się złożyć wniosek. Co istotne nie musi to być placówka bankowa, w której spadkodawca prowadził rachunek bankowy.

Centralna informacja pozwala:

- posiadaczowi rachunku, będącemu osobą fizyczną oraz członkowi SKOK – odszukanie własnych rachunków bankowych oraz imiennych rachunków członka SKOK,
- osobie, która uzyskała tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku lub tytuł prawny do spadku po członku SKOK – odszukanie rachunków osoby zmarłej (spadkodawcy), w tym rachunków bankowych oraz imiennych rachunków członka SKOK,
- gminie, po uzyskaniu informacji, z której wynika, że posiadacz rachunku zmarł – odszukanie rachunków osoby zmarłej, w tym rachunków bankowych oraz imiennych rachunków członka SKOK,

Wzory wniosków i sposób korzystania z Centralnej Informacji zawarte są na stronie internetowej:

<https://www.centralnainformacja.pl/>